

Bruselj, 6.3.2018
COM(2018) 88 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU
o izvajanju člena 5 Uredbe (EU) št. 576/2013 o netrgovskih premikih hišnih živali

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju člena 5 Uredbe (EU) št. 576/2013 o netrgovskih premikih hišnih živali

Kazalo

1.	NAMEN DOKUMENTA	2
2.	PRAVNI OKVIR	2
2.1.	Uvod	2
2.2.	Glavne določbe člena 5 Uredbe (EU) št. 576/2013.....	3
2.2.1.	Vrste iz dela A	3
2.2.2.	Vrste iz dela B	3
2.3.	Pravna obveznost predložitve poročila Evropskemu parlamentu in Svetu	4
3.	POSVETOVANJA Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI.....	4
3.1.	Uvod	4
3.2.	Rezultati posvetovanj	4
3.2.1.	Vrste iz dela A	4
3.2.2.	Vrste iz dela B	5
4.	SKLEPNE UGOTOVITVE	5
4.1.	Vrste iz dela A	5
4.2.	Vrste iz dela B	6
4.3.	Splošna ugotovitev	6

1. NAMEN DOKUMENTA

Komisija s tem dokumentom izpolnjuje obveznost predložitve poročila Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju člena 5 Uredbe (EU) št. 576/2013¹ (v nadaljnjem besedilu: uredba o hišnih živalih).

Dokument temelji predvsem na rezultatih posvetovanja s pristojnimi organi v nekaterih državah članicah Evropske unije (EU) in eni državi Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA), tj. Norveški, o njihovih izkušnjah z izvajanjem navedenega člena.

2. PRAVNI OKVIR

2.1. Uvod

Uredba o hišnih živalih določa zahteve v zvezi z zdravstvenim varstvom živali, ki se uporabljajo za netrgovske premike hišnih živali, ki spremljajo svojega lastnika in za katere je odgovoren lastnik, v države članice. Uporablja se od 29. decembra 2014.

V navedeni uredbi je določen seznam živalskih vrst, za katere je treba uporabljati harmonizirane zahteve v zvezi z zdravstvenim varstvom živali, kadar so živali navedenih vrst hišne živali in se premikajo za netrgovske namene. Ta seznam upošteva njihovo dovzetnost za steklino ali vlogo pri epidemiologiji stekline.

Psi, mačke in beli dihurji so živali vrst, dovzetnih za steklino, in so navedeni v delu A Priloge I k Uredbi (v nadaljnjem besedilu: vrste iz dela A). V Uredbi so določena pravila o zdravstvenem varstvu živali v zvezi z netrgovskimi premiki živali navedenih vrst.

Živali, ki so hišne živali in ne obolevajo za steklino (ali nimajo epidemiološkega pomena v zvezi s steklino), so navedene v delu B Priloge I (v nadaljnjem besedilu: vrste iz dela B). V Uredbi je določeno, da se do sprejetja pravil Unije v skladu s členoma 9 in 14 za netrgovske premike živali vrst iz dela B v države članice uporabljajo nacionalna pravila.

Glede na izkušnje je trgovanje s hišnimi živalmi vrst iz dela A znotraj Unije in njihov uvoz v Unijo iz tretjih držav mogoče goljufivo prikazati kot netrgovski premik. Sozakonodajalca uredbe o hišnih živalih sta poskusila preprečiti te goljufive prakse, ker bi lahko pomenile tveganja za zdravje živali. Zato sta sklenila, da bosta določila največje število hišnih živali vrst iz dela A, ki lahko spremljajo lastnika ali pooblaščen osebno pri premiku v državo članico iz druge države članice ali z ozemlja ali iz tretje države. To pravilo je določeno v členu 5 Uredbe, pod nekaterimi natančno opredeljenimi pogoji pa so dovoljene izjeme.

¹ Uredba (EU) št. 576/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. junija 2013 o netrgovskih premikih hišnih živali in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 998/2003 (UL L 178, 28.6.2013, str. 1).

2.2. Glavne določbe člena 5 Uredbe (EU) št. 576/2013

2.2.1. Vrste iz dela A

Člen 5(1) do (4) uredbe o hišnih živalih določa, da največje število hišnih živali vrst iz dela A, ki lahko spremljajo lastnika ali pooblaščen osebo med posameznim netrgovskim premikom v državo članico iz druge države članice ali z ozemlja ali iz tretje države, ne sme biti večje od pet. Vendar je v odstavku 2 tega člena predvideno odstopanje, v skladu s katerim je lahko to število večje od pet, če so izpolnjeni nekateri pogoji v zvezi s starostjo živali, dokazili, ki jih je treba predložiti, in namenom premika. Preglede skladnosti za preverjanje izpolnjevanja navedenih pogojev je treba izvesti v skladu s členoma 33 in 34 Uredbe.

Kadar natančno opredeljeni pogoji niso izpolnjeni in število hišnih živali vrst iz dela A presega določeno največje število, morajo te živali izpolnjevati ustrezne zahteve v zvezi z zdravstvenim varstvom živali iz Direktive 92/65/EGS² in treba je opraviti veterinarske preglede teh živali v skladu z Direktivo 90/425/EGS³ ali Direktivo 91/496/EGS⁴, kot je ustrezno.

Ker sta pravilo o največjem številu hišnih živali vrst iz dela A v uredbi o hišnih živalih določila sozakonodajalca, se lahko kakršna koli sprememba tega pravila obravnava le, če Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži predlog o spremembi zadevnih odstavkov člena 5 po rednem zakonodajnem postopku.

2.2.2. Vrste iz dela B

V zvezi z drugimi vrstami, razen psov, mačk in belih dihurjev, člen 5(5) uredbe o hišnih živalih na Komisijo prenaša pooblastila za sprejemanje delegiranih aktov, v katerih se določijo pravila za določitev največjega števila hišnih živali, ki lahko spremljajo lastnika ali pooblaščen osebo med posameznim netrgovskim premikom.

Komisija do zdaj ni uporabila te določbe o pooblastitvi. Če je ne uporabi, se v skladu s členoma 9 in 14 Uredbe uporabljajo nacionalna pravila. Vendar ta člena določata, da je treba nacionalna pravila uporabljati sorazmerno s tveganjem za javno zdravje ali zdravje živali, povezanim z netrgovskim premikom hišnih živali zadevnih vrst. Določata tudi, da ta nacionalna pravila ne smejo biti strožja od tistih, ki se uporabljajo

² Direktiva Sveta 92/65/EGS z dne 13. julija 1992 o zahtevah zdravstvenega varstva živali za trgovino in za uvoz v Skupnost živali, semena, jajčnih celic in zarodkov, za katere ne veljajo zahteve zdravstvenega varstva živali, določene v posebnih pravilih Skupnosti iz Priloge A(I) k Direktivi 90/425/EGS (UL L 268, 14.9.1992, str. 54).

³ Direktiva Sveta 90/425/EGS z dne 26. junija 1990 o veterinarskih in zootehničnih pregledih, ki se zaradi vzpostavitve notranjega trga izvajajo v trgovini znotraj Skupnosti z nekaterimi živimi živalmi in proizvodi (UL L 224, 18.8.1990, str. 29).

⁴ Direktiva Sveta 91/496/EGS z dne 15. julija 1991 o določitvi načel o organizaciji veterinarskih pregledov živali, ki vstopajo v Skupnost iz tretjih držav (UL L 268, 24.9.1991, str. 56).

za trgovino znotraj Unije s temi živalmi ali za njihov uvoz v Unijo iz tretjih držav v skladu z Direktivo 92/65/EGS ali Direktivo 2006/88/ES⁵.

2.3. Pravna obveznost predložitve poročila Evropskemu parlamentu in Svetu

Člen 5(6) uredbe o hišnih živalih določa, da mora Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu poročati o izvajanju člena 5. Poročilo mora pripraviti najpozneje do 29. junija 2018. Na podlagi poročila lahko Komisija po potrebi predlaga spremembe te uredbe.

3. POSVETOVANJA Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI

3.1. Uvod

Komisija je v okviru priprav poročila 27. septembra 2017 pozvala direktorje veterinarskih uprav iz držav članic EU in treh držav članic Efte (Norveške, Švice in Islandije), naj ji predložijo informacije o svojih izkušnjah z izvajanjem člena 5 uredbe o hišnih živalih. Direktorje veterinarskih uprav je na ta poziv opomnila 8. decembra 2017.

Ker Komisija ni zabeležila nobenih pritožb ali drugih sporočil državljanov ali deležnikov v zvezi z izvajanjem člena 5, javnega posvetovanja ni obravnavala kot nujnega za namene tega poročila.

Direktorat za presoje in analize na področju zdravja in hrane v okviru Generalnega direktorata Komisije za zdravje in varnost hrane od začetka veljavnosti Uredbe v državah članicah ni izvedel nobenih presoj za oceno učinkovitosti kontrol, ki se izvajajo v zvezi z netrgovskimi premiki hišnih živali, pri katerih bi bile ugotovljene kakršne koli pomanjkljivosti glede izvajanja člena 5. Direktorat je namreč izvajal druge prednostne naloge.

3.2. Rezultati posvetovanj

Pristojni organi 20 držav članic EU in Norveške so se odzvali na povabilo k posvetovanju in Komisiji poslali svoje prispevke.

3.2.1. Vrste iz dela A

Večina pristojnih organov, ki so se odzvali, je zabeležila le nekaj poročil ali poizvedb o premikih več kot petih hišnih živali vrst iz dela A v državo članico iz druge države članice ali z ozemlja ali iz tretje države. Na splošno je javnost dobro seznanjena s pravilom o največjem številu hišnih živali vrst iz dela A, dovoljenem med posameznim netrgovskim premikom, in ga ustrezno uporablja. Pristojni organi, ki so

⁵ Direktiva Sveta 2006/88/ES z dne 24. oktobra 2006 o zahtevah za zdravstveno varstvo živali in proizvodov iz ribogojstva ter o preprečevanju in nadzoru nekaterih bolezni pri vodnih živalih (UL L 328, 24.11.2006, str. 14).

se odzvali, zato na splošno podpirajo ohranitev največjega števila, kot je določeno v členu 5(1). Vendar pristojna organa iz dveh držav menita, da to pravilo spodbuja goljufivo prikazovanje trgovanja kot netrgovskih premikov. Zato podpirata razveljavitev pravila ali zmanjšanje največjega števila hišnih živali, dovoljenega med posameznim netrgovskim premikom.

Večina pristojnih organov, ki so se odzvali, podpira odstopanje iz člena 5(2) in ohranitev sedanjega besedila člena. Le dva pristojna organa sta navedla pridržke v zvezi z izvajanjem in zato podpirata razveljavitev ali dodatno omejitev tega odstopanja. Predlagata omejitev števila hišnih živali, dovoljenih v okviru odstopanja, ali omejitev namena premika na nekatere prireditve. Oba se strinjata, naj najnižja starost ostane šest mesecev. Glavni razlog, ki ga navajata, je težavno preverjanje pisnih dokazil, ki jih predložijo lastniki hišnih živali, in ugotavljanje namena premika.

3.2.2. Vrste iz dela B

Večina pristojnih organov, ki so se odzvali, ni predložila pripomb o vrstah iz dela B ali navedla stališča v zvezi s tem, ali bi morala Komisija izvajati svoja pooblastila za sprejemanje delegiranih aktov o določitvi največjega števila hišnih živali vrst iz dela B, dovoljenega med posameznim netrgovskim premikom.

Malo pristojnih organov, ki so se odzvali, je izrazilo potrebo po sprejetju pravil EU, ki bodo določala največje število hišnih živali nekaterih vrst iz dela B, dovoljeno med posameznim netrgovskim premikom. V zvezi s tem niso predložili nobene utemeljitve.

Zelo malo pristojnih organov, ki so se odzvali, je imelo težave s hišnimi živalmi vrst iz dela B. Zato je zelo malo pristojnih organov priporočilo določitev največjega števila hišnih živali vrst iz dela B, dovoljenega med posameznim netrgovskim premikom. Nekateri pristojni organi, ki so se odzvali, so navedli, da zaradi neobstoja pravil EU izvajajo nacionalna pravila. Ta nacionalna pravila določajo največje število hišnih živali vseh ali nekaterih vrst iz dela B (kot so ptice in zajci, v zvezi s katerimi so v Direktivi 92/65/EGS določene zahteve glede zdravstvenega varstva živali) pri trgovanju v Uniji ali uvozu iz tretjih držav.

4. SKLEPNE UGOTOVITVE

4.1. Vrste iz dela A

Komisija ugotavlja, da večina pristojnih organov, ki so se odzvali, podpira ohranitev največjega števila hišnih živali vrst iz dela A, dovoljenega med posameznim netrgovskim premikom, kot je določeno v členu 5(1) uredbe o hišnih živalih. Menijo, da je to pravilo ustrezno za preprečevanja prikazovanja trgovanja znotraj Unije z živalmi teh vrst ali njihovega uvažanja v Unijo kot netrgovskih premikov.

Komisija ugotavlja tudi, da je tistih nekaj pristojnih organov, ki podpirajo razveljavitev ali omejitev pravila, prepričanih, da spodbuja nezakonite prakse. Menijo, da nekateri izvajalci dejavnosti to pravilo razlagajo, kot da se vsak premik največ petih hišnih živali vrst iz dela A šteje za netrgovski. Komisija je ob upoštevanju navedenih trditev prepričana, da je treba javnost in pooblašcene veterinarje opozoriti na opredelitvi pojmov „netrgovski premik“ in „hišna žival“ iz člena 3(a) in (b) uredbe o hišnih živalih. Zlasti je prepričana, da je treba nujno pojasniti, da premika živali, ki ni povezan s premikom njenega lastnika, na splošno ni mogoče šteti za netrgovski premik. To velja ne glede na število hišnih živali med premikom.

4.2. Vrste iz dela B

Komisija ugotavlja, da je manjšina pristojnih organov, ki so se odzvali, navedla, da bi morala Komisija izvajati svoja pooblastila za sprejemanje delegiranih aktov o določitvi največjega števila hišnih živali vrst iz dela B, dovoljenega med posameznim netrgovskim premikom. Vendar zaradi nezadostne utemeljitve takega dejanja Komisija trenutno ne more začeti priprav za sprejetje delegiranega akta v ta namen.

Komisija ugotavlja tudi, da je izvajanje nacionalnih pravil prispevalo k boljšemu nadzoru premikov hišnih živali vrst iz dela B. Vendar ima nekatere pomisleke glede narave navedenih pravil z vidika sorazmernosti in strogosti ter glede njihove skladnosti s členoma 9 in 14 uredbe o hišnih živalih. Pravila iz Direktive 92/65/EGS o trgovanju znotraj Unije z nekaterimi vrstami iz dela B, kot so ptice in zajci, ali uvozu teh vrst v Unijo dejansko ne vključujejo največjega dovoljenega števila.

4.3. Splošna ugotovitev

Prispevki pristojnih organov držav članic EU in Norveške k posvetovanju niso zagotovili zanesljivih dokazov, da največje število hišnih živali vrst iz dela A (in možnost odstopanja od tega števila), kot je določeno v členu 5 uredbe o hišnih živalih, ter neobstoj pravil EU o določitvi največjega števila hišnih živali vrst iz dela B nepotrebno obremenjujeta netrgovske premike hišnih živali. Prav tako prispevki niso zagotovili dokazov, da ta pravila spodbujajo prikazovanje trgovanja znotraj Unije z živalmi nekaterih vrst ali njihovega uvoza v Unijo kot netrgovskih premikov.

Zato je treba v daljšem obdobju pridobiti več izkušenj pri uporabi člena 5 uredbe o hišnih živalih v praksi, preden bi lahko Komisija predlagala spremembe veljavnih pravil za hišne živali vrst iz dela A ali sprejetje pravil EU o hišnih živalih vrst iz dela B.

Poleg tega je treba opozoriti, da so v členu 246 Uredbe (EU) 2016/429⁶ določena pravila o največjem številu hišnih živali, dovoljenem med posameznim netrgovskim premikom. Ta pravila so podobna pravilom iz člena 5 uredbe o hišnih živalih. Uredba (EU) 2016/429 razveljavlja uredbo o hišnih živalih z učinkom od 21. aprila 2021. Vendar se v skladu s členom 277 Uredbe (EU) 2016/429 uredba o hišnih živalih „še naprej uporablja do 21. aprila 2026 v zvezi z netrgovskimi premiki hišnih živali namesto dela VI te uredbe“.

Zato ni realno predvidevati, da bo Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predložila predlog za spremembo člena 5(1) do (4) Uredbe v zvezi s hišnimi živalmi vrst iz dela A, ki naj bi se po rednem zakonodajnem postopku sprejel pred 21. aprilom 2021 in uporabljal do 21. aprila 2026. Vsaka sprememba na tem področju bi morala zajemati tudi zadevne določbe Uredbe (EU) 2016/429, vključno s prehodnimi ureditvami.

Kar zadeva možnost sprejetja pravil o največjem številu hišnih živali vrst iz dela B, prenesena pooblastila Komisije za sprejemanje takih pravil v skladu s členom 5(5) uredbe o hišnih živalih prenehajo veljati 21. aprila 2021. Kakršno koli največje število hišnih živali navedenih vrst, določeno v skladu s členom 246(3) Uredbe (EU) 2016/429, bi se uporabljalo šele od 21. aprila 2026. Komisija ob upoštevanju posvetovanja z državami članicami EU in Norveško ter potrebe po prednostnem obravnavanju priprav za sprejetje ključnih delegiranih aktov iz člena 274 Uredbe (EU) 2016/429 ne namerava uporabiti svojih prenesenih pooblastil v skladu s členom 5(5) uredbe o hišnih živalih.

Komisija bo kljub temu še naprej spremljala razmere in spodbujala države članice, naj sprejmejo ukrepe za pravilno izvajanje in izvrševanje veljavne zakonodaje, ki jo šteje za nujno v boju proti goljufivim praksam. Poleg tega je uvedla več pobud za pomoč državam članicam pri ozaveščanju uradnih služb ter olajšanje izmenjave informacij in obveščevalnih podatkov med nacionalnimi organi. Te vključujejo usposabljanje uradnikov držav članic v okviru pobude „Boljše usposabljanje za varnejšo hrano“⁷, redno izmenjavo mnenj na srečanjih Stalnega odbora za rastline, živali, hrano in krmo ter vzpostavitev omrežja „nacionalnih kontaktnih točk za hišne živali“.

⁶ Uredba (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o prenosljivih boleznih živali in o spremembi ter razveljavitvi določenih aktov na področju zdravja živali („Pravila o zdravju živali“) (UL L 84, 31.3.2016, str. 1).

⁷ https://ec.europa.eu/food/safety/btsf_en.